

Izdaža dvakrat na teden,
Velja za celo leto \$3.00
Published semy weekly.
Subscription \$3.00 yearly.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLISKEGA DELAVSTVA V AMERIKI

ENTERED AS SECOND CLASS MAIL OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

ŠTEV. (No.) 82.

CHICAGO, ILL., PETEK, 21. OKTOBRA, 1921.

LETO (VOL.) VII.

Published and distributed under permit (No. 250) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burleson, Postmaster General

AMERIKANSKE NOVICE

O PREMOGARSKI STAVKI.

Velika stavka, katero so napovedali voditelji raznih unij železničarjev in železniških uslužbencev bo najbrže padla v nič. Delavstvo v veliki večini ni za stavko v sedanjem kritičnem času. Zato je nastal ne sporazum med posameznimi unijami in odpor proti voditeljem, ki so stavko razpisali. Nekateri unije so se izjavile, da ne bodo ubogale voditeljev, češ, da so jih umetno speljali v to, da so glasovali za stavko.

Predsednik Harding je takoj poskušal vplivati na obe strani, da bi se stavka zabranila. Tudi razaj vplivni možje poskušajo vse, da bi se prišlo do sporazuma. Predsednik Harding je predlagal, naj bi se stavka za sedaj odpoklicala in delavstvo naj vstraja pri delu. Pač pa naj so izvoli gotovo število odbora, ki naj zastopa delavstvo in lastniki železnic naj bi storili enako in naj bi skušalo najti pot, po kateri bi se prišlo do sporazuma glede plač.

ČASNIKARSKA ZMAGA.

Chicaški župan je tožil dnevnik Daily Tribune radi razdaljenje časti, ker je list dolžil mestno upravo in župana, da so zapravljeni mestni denar. Sodnik je tožbo zavrnil, ker je bil mnenja, da ima časopisje vzvišeno nalogo, da obvešča javnost o poslovanju javnih uradnikov in da sploh pove uradnikom in veljakom odkrito svoje mnenje in razkrinkuje narodne škodljivce.

To je velik poraz za mestno upravo in velika zmaga za časopisje, ki bo gotovo sedaj še bolj odločno napadal, vsakega, ki bi ne delal prav.

NOVI UMORI V CHICAGO.

Nekaj groznega je, kako so se nmanožili dnevni umori v Chicago. Nad 560 umorov je bilo v Chicagi v letosnjem fiskalnem letu. To je nekaj groznega. Letos jih bo še več. Sedaj pride skoro na tri na dan.

Aleksander Stuart Ross, bogat bankar je v Congres Hotelu prezel svoji ženi vrat z britvijo. Sprla sta se radi pisanjevanja in zapravljanja moževega.

Isti dan so se stepli v salonu bližu Illinois, gledišča in bil je zaklanek Arthur Anderson.

Sedem bolniških postrežnic bolnišnice West End Hospital je bilo v zastrupljenih. Ena izmed teh postrežnic je dobila dve škatulji krasne čokolade po pošti. Pri obedu je dala ta postrežnica tudi tovaršicom, da je vsaka vzela po en košček. Toda ko je prva ugriznila, je takoj opazila, da ima čuden okus. Komaj je pa dobro požrla košček, je omedela. Vendar 6 drugih tovaršic je med tem tudi že požrlo vsaka po en košček in so vse omedele. Tako se je preprečilo, da niso vse pokusile. Poklicale so takoj zdravnike, ki so hitro očistili vsem želodce. Vse so bile nevarno bolne. Vendar hitra zdravniška pomoč je vsem rešila življenje. Ko bi bila zdravniška pomoč samo nekoliko minut prepozna, bi bile vse umrle.

BURNI NASTOPI V KONGRESU

Washington, D. C., 16. okt. — Kongresnik Blanton in kongresnik Burke sta se sprla med seboj v zbornici. V razburjenju je republikan Burke zakričal nad dem. Blantonom, da laže in da je lažnjivec. Ko ju je "speaker" pozval k redu, sta oba prosila zbornico za odpuščanje in sta prosila, naj se tega ne dene v zapisnik, čemur je zbornica pritrnila.

NOVA POSTAVA PROTI PIVU.

Predloga, po kateri se naj preprece pivo tudi za zdravilne namene, je bila v zbornici sprejeta. Predsednik Harding jo je že podpisal.

Sedaj so napovedali boj tudi vsem trgovinam, kjer se dobiva hmel in malt za domačo kuho pive. Te trgovine so se pa združile v boj proti temu. V kratkem se bo začelo ostro preganjati vse, ki to prodajajo.

Proti tej novi postavi se pa priznava velika akcija "mokračev", ki bodo tožili vlado in gnali slučaj do navjšnjega sodišča, ki naj bo odločilo, ako ni ta postava proti ustavu Združenih držav.

ŽALOSTNO ZNAMENJE.

Da so voditelji delavstva največji njegovi sovražniki, smo že velikrat povedali. Da imamo delavci največjega svojega sovražnika med seboj, v svoji sredini, da, na svojem čelu, kot svoje voditelje, je jasno vsak dan bolj in preje ko se delavci tegavemo, bolje za nas.

Slovenski delavstvo bi bilo že lahko to spoznalo, vsaj so ga njegovi voditelji dovolj že za nos vodili in ga še vodijo. Toliko denarja so mu že izmogzali, da jasno lahko vidi, da so ga varali, ker sedaj ni denarja, ne računov in nihče ne ve kam je vše šlo. Tudi bi lahko že videli, da v tolikih letih boja in dela niso dosegeli najmanjšega vspeha za korist delavstva razunako odštejemo njih polne žepe.

Enako vidimo vse povosodi. Pre mogarska stavka v Kansas državi kaže to jasno. Delavstvo je šlo na stavko, pa je voditelj nastopil proti voditelju in delavstvo je razdeljeno in bo gotovo izgubilo stavko. Kaj naj doseže, ako ni edino? Enako se opaža celo v Amerikanski Federaciji, da se godi isto. Iz Washingtona prihaja poročilo, da je nastal v glavnem odboru spor in da so glavnih odbornikov nastopili proti predsedniku Gompersu. Gompers je do sedaj

jako dobro vodil Federacijo. Toda najbrže je že prestar, da bi ohranil mladeničko člost in živahnost, kakoršna je potrebna za vspešno vodstvo tolike organizacije in sicer v tako kritičnih časih, ko se problemi vrste drug za drugim z električno brzino in je še mlademu, svežemu razumu komaj mogoče slediti vsem.

Tudi niso bile unije zadovoljne z delovanjem glavnega odbora in članstvo je začelo zapuščati organizacijo.

Glavni uzrok je pa splošno slabo vodstvo delavstva. Napovedovati stavke sedaj, ko je delavstvo lačno in brez dela, ko najmanj 6 milijon delavcev postopa po ulicah v veliki skrbi za prihodnjost in v strahu pred zimo, ki je pred vratil je krivica in zločin. Kaj naj stavke v takih časih dosežejo? Nič, samo škodo delavstvu! In kdor je pazno sledil zadnji stavkam in pa delavskim homatijam je prišel do prepričanja, da ne more biti drugače, kakor da voditelji delavstva načas delajo tako, da bi delavstvu škodili. Da bo unijonizem trpel velik škodo radi tega, je jasno. In res opažamo kako zelo izstopajo člani iz delavskih unij in vse prigovaranje in vsa agitacija ne pomaga nič. Kako naj plača visoke asesmente uniji delavec, ki je brez dela? Tako je tudi Amerikanska delavska federacija izgubila zadnje čase silno veliko. Kakor cenijo, je padlo število članov letos za 1 milijon petstotisoč. To je nekaj strašnega delavstva. Kam so šli ti stotisoči delavstva? V kako dugo unijo? Ne! Zgubili so zaupanje v unijonizem in izstopili.

GRŠKI MINISTERSKI PREDSEDIK PRIDE V AMERIKO

Znani republikanski voditelj Venizelos in velik grški državnik je na potu v Ameriko. Govori se, da bo v kratkem času moral kralj Konstantin odstopiti in da se bodo v Grški izvršile velike spremembe.

Pri teh razmerah pa še boj med glavnimi odborniki. Člen izvrševalnega odbora Mr. Daniel J. Tobin je resigniral z namenom, da bo bolj vspešno bojeval proti Gompersu predsedniku.

Delavci smo pa res reveži.

KOLIKO LJUDI NE ZNA ČITATI V MICHIGANU.

V Michiganu 88,046 ljudi ne značitati in ne brati. To je veliko število za državo, kakor je Michigan.

PRVA ŽRTEV SLABIH ČASOV.

New York, 16. okt. — Tukaj so našli mrtvega na nekem pristanišču nekega človeka, ki je umrl za lakoto.

POVIŠANJE DAVKA NE DEDŠINE.

Washington, D. C. — Senat je sklenil povisiti davke na dedščine. Do sedaj je dobivala država od teh davkov nekako 15 milijonov vsake leto.

NA POTI PROTI UREDITVI DELAVSKIH HOMATIJ.

"Plumberji" in steklarji se sklenili, da sprejmejo plačo, katero jim je sodnik Landis v Chicago odločil in bodo šli na delo.

ZBORNIČA PROTI ODPUŠČE NJU DOLGA.

Kakor znano se je pripravljala Anglija, da bi pri razroževalni konferenci delala na to, da bi Amerika odpustila Evropi ves dolg in ga samplačala. Zbornica je pa odglasovala, da se kaj takega ne sme zgoditi.

MIROVNA POGODBA Z NEMČIJO IN AVSTRIJO POTRJENA.

Senat je sprejel mirovno pogodbo Hardingovo z Nemčijo in Avstrijo v veliko večino. Sedaj še le se je za Ameriko svetovna vojska končala.

NOVO GIBANJE V AMERIKI DELAVSKI FEDERACIJI.

Washington, D. C. — Novo gibanje so začeli nekateri nezadovoljni radikalci, da bi se amerikansko delavsko federacijo spravilo v tabor radikalcev. Voditelji te struje so izjavili, da je gotovo, da bodo zmagali. Predsednik Gompers je pa reklo: "Kdo so pa ti možje, ki so začeli to gibanje? Od kod so pa? Mi smo takih mož več čuli pri zadnji konferenci v Denverju. Pustili smo jih govoriti, da so govorili, kolikor so hoteli in da so sami sebe s svojimi govorili ubili. Kaj so dosegli tam? Nič! Delavstvo se jim je smejalo in jih prezrlo."

GRŠKI MINISTERSKI PREDSEDIK PRIDE V AMERIKO

Znani republikanski voditelj Venizelos in velik grški državnik je na potu v Ameriko. Govori se, da bo v kratkem času moral kralj Konstantin odstopiti in da se bodo v Grški izvršile velike spremembe.

ŠLESKA IZGUBLJENA ZA NEMČIJO.

Šleska gre Poljski, je bil sklep ligi narodov. Nemčija je s tem zelo prizadeta. Vidi se, da vse njene intrigne niso pomagale in da ves plebiscit in vse ni Nemčiji pomagalo. Kakor znano, so imeli tam plebiscit. Kakor znano, so imeli tam plebiscit. Toda Poljaki so napadli deželo in prišlo je do nove ureditve tega vprašanja. Tu je pa sedaj Poljska zmaga. Iz tega slučaj se vidi, kako bi bila tudi Jugoslavija lahko rešila Koroško in Primorsko vprašanje, ko bi bila samo hotela, ko bi bili na čelu vladu možje, ki bi imeli smisla za narod in za državo.

RAZGLED PO SVETU

PAPEŽ JE DAL ZA STRADAJOČE RUSE.

Papež je dal en milijon lir za stradajoče v Rusiji.

Kako znajo zavijati naši rdečarji, ki zopet zbirajo nov fond, kateri bo najbrže izginil tako, kakor je milijonski, da ga nikjer nič ne bo in nihče ne bo vedel, ne kje, je, ne kam bo šel, smo čitali zadnje tedne. Pravijo, da smo mi proti papežu, ki je dal toliko za stradajoče v Rusiji, ker smo se norčevali iz njih kolektanja. Toda mi smo tudi za to, da bi se povsodi zbirali mili darovi za stradajoče slovenske brate, toda smo pa odločno proti temu, da bi zbirali denaristi, ki imajo ljuknje v svojih žepih, da nič v njih ne ostanje in ki imajo smolnate roke, da se vse njih samih prime. Slovenske sirote bi naj bile dobine 6 tisočakov. Pa so že starokrajski in tukajšni lisi vpraševali in vpraševali, naj povedo, kedaj in katere sirote so dobile doticni denar, pa ni nobenega odgovora. Najbrže se pač zavedajo, da so sami velike duševne in moralne rexe in sirote, da so toraj opravčeni do podpore kot taki.

In vendar se dobre še backi, ki zavajajo svoj denar tem ljudem. Takim ljudem pač ni pomagati, in je popolnoma prav, da take varajo. Le daje jih! Volenti not fit injurial! — Kedor hoče, da se mu dela krivica, temu je prav, da se dela, ker to ni krivica.

ŠLEZIJANI PROTI DELITVI ŠLESKE.

Vsa Šleska se je organizirala, da se bo ustavila delitvi njih dežel, kakor je sklenila liga narodov. Se stavili so posebno spomenico in jo poslali vsem vladam in tudi Vatikanu, v kateri z vso odločnostjo protestirajo proti delitvi.

PRINC UBIL LEVA Z ROKO.

Iz Pariza se poroča, da se je tja vrnil švedski princ William iz Afrike, kjer je bil na lovu levov. Pravijo, da je ubil leva s samo pestjo. Koliko je resnice na tem, se ne ve. Pravijo!

NOVE ZDRUŽENE DRŽAVE V AMERIKI.

V srednji Ameriki so se združile države Honduras, Guatema in Salvador v eno državo in sedaj delajo ustavo za to novo državo. Nova država bodo obsegala 100.000 štirjačnih mil z 4 milijoni prebivalstva.

Pogodba za novo zver je bila sklenjena meseca januarja v San Jose Costa Rica, toda Costa Rica se ni pridružila, ker je narod odglasoval proti združenju. Nicaragua se pa ni pridružila, ker je vezana s posebno pogodbo z našo državo, ki namerna zavajati nov kanal, kibovezal oba oceania, toraj drugi Panama kanal.

VELIKA LAKOTA NA RUSKEM

Vedno strašnejša so poročila, katera prihajajo iz Rusije od očevidev, ki so tam da vrše delo usmiljenja na stradajočem nesrečnem ljudstvu. Posebno strašno je, kako go spodari Lakota med otroki, ki umirajo, da je groza. V obupnem klicu prosijo pomoč za nesrečni narod. Pravijo, da bi jim bilo treba nekako 50 milijonov, da bi prehranili otroke čez zimo.

UPOR V EGIPTU.

Po celem Egiptu vre. Ko je prišel v Cairo Said Zafloul Paša mu vladu ni dovolila, da bi bil izstopil. Nastala je rabuka, pri kateri je bilo veliko oseb ranjenih.

KATOLIŠKI VESTNIK

HRVATSKI KATOLIKI USTANOVILI NOVO JEDNOTO.

Hvala Bogu, tudi med katoliškimi Hrvati v Ameriki se je začelo dani. Kar bi bilo že pred dvajsetimi leti potreba, to so naredili sedaj. Nekoliko pozno, vendar za dobro delo nikdar prepozno. Dokler dihamo lahko vedno še upamo. Veliko hrvatskih katolikov je danes brezverev in socijalistov, ki bi bili drugače dobrí katoliki in verni in srečni ljudje, ko bi se bilo to, kar se je tudi začelo v Gary, Ind., začelo vsaj pred desetimi leti.

Vendar, kakor rečeno, pozno, vendar ne prepozno!

Pretekli teden sklical je hrvatsko društvo Presv. Srca v Gary, Ind. sestanek vseh hrvatskih svečenikov in vseh katoliških lajikov na prijateljski sestanek, kjer so se posvetovali o nastopu Hrvatske Narodne Zajednice, ki je pri zadnji konvenciji pokazal svojo barvo in svojo boljše skrivajo.

In pri tem sestanku se je sklenilo, da se društvo Presv. Srca Jezuševega ustanovi kot Hrvatska Katoliška Zajednica, ker katoliški Hrvati ne morejo več ostati v Zajednici. Vsi navzoči hrvatski duhovniki so se izjavili, da bodo vsak v svoji župniji skušali ustanoviti podružnico in tako bo v najkrajšem času lahko precej novih podružnic, kjer bodo tudi katoliški Hrvati lahko nosili svoj denar in se zavarovali brez strahu, da bi se z njihovim denarem skrivaj koval meč, ki naj zakolje tudi njih vero in naj podere njih katoliške cerkve, katere so si s takimi žrtvami sezidali.

</

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI
Izjava dvakrat na teden.

Slovenian Franciscan Press.

1849 W. 22nd St. Telephone Canal 98. Chicago, Ill.
ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Semi-Weekly by

SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS. 1849 W. 22nd St. CHICAGO, ILL
Entered as second-class matter Oct 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Preteča železniška stavka.

Vsa Amerika je razburjena. Vse gleda s strahom v naslednje tedne. Zuganje delavstva s splošno stavko vseh železnic pomeni veliko nevarnost za naš red in mir v deželi.

Zadnje ure so nam prinesle sicer nekoliko olajšanja, ko beremo po časnikih, da se bo najbrže vladi posrečilo, da doseže sporazum med železniškim delavstvom in železniškimi kompanijami.

Gotovo je delavstvo upravičeno do dovoljne plače in da ima pravico, da dobi za svoje dobro delo tudi dobro plačo. Mi odkrito sočustvujemo z železniškimi sodelavci, ki se bore za svoj obstanek in jim želimo, da bi dosegli svojo zmago.

Toda dogodki zadnjih mesecev v delavskih vrstah, n. pr. pri sedanjem premogarski stavki, nam jasno kažejo, da se bliža združeno ameriško delavstvo veliki krizi, kjer se bo odločila prihodnjost njih unij. Z velikimi trudi in z velikanskimi žrtvami si je ameriško delavstvo pozidalo krepko organizacijo različnih svojih strok in vseh strok zopet skupaj v eno, to je v Amerikansko delavsko federacijo. In krepko je že ta organizacija delala in marsikak izbojevala za delavske koristi. Marsikak vspeh ima že za seboj. Krasna je bila zadnja konvencija v Denverju, kjer se je pokazala velika solidarnost med raznimi strokami delavstva. Opažal se je že krepek napredok v skupni ideji. Bili smo vsi veseli tega, razun seveda onih delavskih "kapitalistov", ki slepe delavstvo pod krinko neke kolobocije, ki se imenuje socijalizem. Ti seveda niso bili veseli tega napredka združenega delavstva in tudi naši rdeči slovenski listi niso mogli zatajiti tega svojega srda nad temi našimi delavskimi vspehi.

Toda česar smo se ga najbolj bali, je pa to, da bodo razni radikalni elementi skušali v naših vrstah izkoristiti sedanje zmede in izdati delavske koristi za judeževe groše.

Cesar smo se bali, to se nam zdi, da se je že začelo uresničevati. Napovedovali stavke sedaj, v teh kritičnih časih, ko je zima pred durmi, ko je toliko milijonov ljudi brez dela, ko so omajali moč unijam, ko se je zasejala needinost in nesloga v delavske vrste, se nam ne zdi drugača kakor barantati z delavskimi koristmi.

Kdor hoče izbojevati kak boj s silo, mora biti močan in mora biti dobro zavarovan. Kadar se napove kaka stavka, morajo voditelji biti precej moralno gotovi, da so dovolj močni, da bodo stavko tudi izbojevali. Stavko začeti je lahko. Treba poslati med delavstvo nekaj jezičnih agitatorjev, pa bodo naščivali vse delavstvo v nekoliko urah za stavko. Zlončin na delavstvu pa je napovedati stavko brez potrebnih predpripričav.

In taka napoved stavke se nam zdi sedanja železniška. Kaj čuda, da se že čujejo treznejši glasovi, ki vidijo v tej stavki samg sebični manever nekoliko delavskih voditeljev izkorščevalcev, ki imajo najbrže kak velik načrt po katerem bodo spravili zopet nekoliko tisočakov v svoje žepne, delavstvo bodo pa na cedilu pustili, oziroma "nafarbal," da ne morejo dosegiti vspehov.

Devetdeset odstotkov stavki je bilo še izgubljenih — namreč za delavstvo — in so imeli dobiček od njih samo voditelji.

Zato smo prepričanja, da bode treznejši element v vrstah naših tovarišev železniških delavcev zmagal in da sedaj ne bodo stavkali, pač pa da bodo zahtevali, da železnicne znižajo cene za prevoz poljskih pridelkov, da se bodo cene živilom znižale.

Delavstvo je že lačno in brez denarja. Zima je tukaj. Dela nič. Otroci hočejo jesti in oblike. Tako gleda s strahom delavec v prihodnjost. Sedaj pa stavko napovedati! Kdo tukaj ne vidi samo izkorščevalnih namenov ali morda še kakih drugih bolj podlih?

Je vse zastonj, mi delavci imamo največje svoje sovražnike v svojih lastnih vrstah, da, na svojem čelu!

In če je to res med kakim delavstvom, to jasno vidim, da je tako med slovenskim ameriškim delavstvom.

Vendar se pa vse pripravlja za vsak slučaj. Poštna oblast je vse poskrbela, da bo kolikor mogoče obratovala in da se pošta ne bo ustavila. Vsa mesta so poskrbela dovolj avtomobilov, da bodo mesta dobila vključno stavki ako izbruhne, dovolj živeža.

OBJAVA.**PO NJEGOVEM JE PRAV.**

Poslovodja najame delavca: Well, ali čakaš na delo?

Delavec: Da gospod!

Poslovodja: Dobro, pojrite z menoj, ako ste zadovoljni s \$4.40 na dan?

Delavec: Dajte mi ravno štiri dolarme na dan, bo najlepši račun.

VZROK.

Sodnik potepuhu, ki ga je policaj ravno zasačil pri tatvini: "No, zakaj ste kradli pri gospodu Ormožu Nemanicu?"

Potepuh: "Zato ker mu ljudje pravijo, da "Nema-nič." Toda to je laž! Poglejte, gospod sodnik, v njegovih oklopni omari sem našel te le stotake. Zato predlagam, da se ga zanaprej imenuje "Imovič."

V PEKARNI.

— Prosim, dajte mi hleb kruha.

— Tu ga imate, ali danes je hleb 5 centov dražji, kakor včeraj.

— Well, potem prosim, da mi daste včerajšnji hleb.

Iz slovenskih naselbin.**CHICAŠKE NOVICE.**

Ponesrečil se je Mr. John Volkart, ki je zaposlen na N. Western železnici. Zlomilo mu je nogo in poškoda je resna.

Mr. Perko naš trgovec s čeplji je dobil zopet novo zalogu vsakovrstnih čevljev. Rojakoč ga najtopleje priporočamo.

Chicago, Ill. — Tako krasnega večera, kakoršnega nam je pripravila naša dična "Adrija," naš cerkveni pevski zbor, pa še nismo imeli v naši naselbini. Veliko prireditev smo že imeli in marsikak se nam je že predstavilo, vendar nekaj tako izbranega in domačega pa še nismo imeli in smo ponosni na našo mlado "Adrija." Marsikak faran je prišel na zavavo z veliko radovednostjo, kaj bo videl. Imeli smo pač Chicažani že britke skušnje z našimi pevskimi društvi. Se bomo varali tudi sedaj? In ko smo potem videli, da je "Adrija" nekaj čilega in živahnega, da je zdravo in krepko dete dasi majhno, o katerem popravici upamo, da se bode razvilo še v krepko društvo, smo bili vsi veseli in od tod prisrčen smeh in veselo razpoloženje, katero si opažal celi čas pri dolgem programu.

Pevsko društvo, kakor je "Adrija" je za vsako naselbino to, kar je srce v telesu. Kjer tako društva vspavajo in cveto je znamenje, da je v našelbini zdravo in krepko narodno življenje in skupno delovanje. In naspotno, dokler v kaki naselbini ne morejo skupaj spraviti ali skupaj ohraniti takega društva, tako dolgo naselbina ne bo šla naprej. In nazadovanje naselbine se opaža najprej pri takem društvu. Mr. Ivo Račič, našemu organistu gre v resnici vse priznanje in vsa čast za cel vseh prireditve.

Cel program je bil jako psihološko sestavljen. Dobil je vsakdo nekaj. Tisti, ki hočejo kaj resnega, so dobili, kdor si je želet smeha, imel ga je dovolj, kedor je hotel čuti pristno narodno petje, dobil ga je, kedor je hotel umetno pesen, čul jo je, kedor je hotel komiko, dobil jo je.

Prvatočka na programu je bila pesem "Naša Zvezda." Velikrat smo že čuli to pesem, toda zdaj se nam je zdela kakor nova. To umetniško proizvajanje je bilo nekaj posebnega. Se vidi, da je Mr. Račič učenec Patra Hugolina in njegove finesce. Druga točka je bil sekstet iz opera Lucia Lammermoor. Peli sogar obe sestri Kočevar in Mr. Račič. — Na to je pel pa Mr. Račič kuplet, kar je bilo nekaj novega za naš oder. To je bilo nekaj, čemur smo se do solz nasmejali. Okrtačil je vse po vrsti v naselbini. Vzel je na piko našega g. župnika, našega dr. Uršiča, cerkvenika Mr. Auguština, Mr. Skala, Mr. Gottlieba in njegove Sweather-je, Mr. Jeriča, našega bankirja, Šinkovecvega očeta, svoje pevce, in še celo sam sebi ni prizanesel. Nato je Mr. Skala nastopil in oponasel, kako razne narodnosti hodijo po Čikagi, poljska dekleta, naši irski fantje po 22 Strett, Slovenci po 22. place, Italijani po Polk street, in židje po Maxéll street. Nazadnje pa kaže kgorila v Lincoln parku. Vse točke je tako pogodil, da smo se mu nakrohotali. Mr. Skala je pokazal kako velik gledališki dar ima. Najbi se tega mladega igralca velikost vporabilo v takih ulogah. Tu je doma. Mr. Korenčan, Mr. Skala in Mr. E. Šinkovec so zapeli krasen tercer, enako Miss M. Kočevar in Mr. E. Šinkovec in Mr. Skala. Specijsko "Kovačev študent" je bila nekaj posebnega. Nekateri smo videli in čuli to igro že večkrat. Vendar kadarkoli jo človek čuje, posebno ako je proizvajana tako, kakor so jo proizvajali igralci "Adrije", ima človek velik užitek. Kovačev očka je bil Mr. Račič sam. Meta je bila

Miss Mary Janež, Janez je bil Mr. Sinkovec, Žan pismonoša je bil Mr. Skala, Krok je bil Mr. J. Fajfar, Žejko Mr. L. Korenčan, Mucek Mr. Fr. Bicek. Vse uloge so bile v dobro rešili.

Tu smo videli, da imamo v Chičiški naselbini krasne talente za oder, katere moramo porabiti. "Adrija" je sklenila, da bo priredila igre tudi za druga društva, da jim ne bo treba iskati igralcev. To bo tako kritina stvar. Med igro je pristopilo tudi precej novih izvršujočih članov, to je večev in igralcev in tudi podpornih članov. Tako je "Adrija" storila velik korak naprej. Živila! Le krepko in neustrašeno naprej. Vse se bo doseglo! Dobili bomo v Chičagi nazaj bratsko slogan in edinstvo, da bomo vsi složni in edini, ki smo dobre bolje, kakor je želet gospod župnik v svojem nagovoru. "Adrija," ti pa rasti! živi! in procvitaj! — Mr. Fr. Sinkovec, je spremljal pevsko točko na novem glasovirju, katerega je "Adrija" kupila za cerkevno dvorano in smo ga pripičeli pri tej priliki. Piano, klavir je tak, da tudi sam igra in ima električno napravo, da igra razne komade.

Joliet, Ill. — Ne morem si kaj, da Vam ne bi sedaj ob jednem nekoličko pisal o tistem članku, ki je bil priobčen v "Edinosti" pod naslovom "Naša čudna politika." Akoravno malo pozno vseeno pišem o tem, ker prej mi ni bilo mogoče pisati, ker sem bil osem dni v bolnišnici. Sedaj imam čas, sem se pa namenil pisati o tem. A. S. piše, da je vaša politika čudna. Jaz pa rečem — kar imam v srcu, to mi je na jeziku — odkritosrčno, ker poznam vaše liste od začetka in sem bil celo čas nihj naročnik, da je bila vaša politika resnična in odkrita in da ste Vi vsikdar povedali resnico in sicer vsake mu naravnost v obraz. Vi ste A. S. v dotednem članku zadosti natanjko povedali, kako so proti Vam rovali in Vas mislili uničiti, pa ne uničiti Vas, ampak uničiti so mislili najboljše naše katoliške liste, ki se edini neumorno in neustrašeno bore proti sovražnikom naše svete vere. Kar sami niso mogli, so pa še nahujšali proti Vam katoliškega duhovnika, da se je drznil s svetega kraja, kakor je prižnica, naročiti Ijudem, naj list "Ave Maria" vržejo v peč. Nehote sem se moral zganiti v klopi, ko sem čul to zlorabo prižnike, tako me je zboldlo, da je naš najboljši cerkveni in nabožni list zaslužil, da se ga mora vreči v peč. Kedor ljubi Marijo, ga je moral skeleti v srcu in nikdar ne bom pozabil, kako sem šel žalosten takrat iz cerkve. Ni moj namen tukaj opravljati, le toliko rečem, da do takrat ni

sem dobro poznal naših politikarjev in njihove hinavščine. Če bi se jim v resnici slo "vse za vero...", ne bi mogli napadati tako podločno te liste, katerim je glavna naloga in namen razširjanje božjega, kraljestva na zemlji. Oni bi morali biti veseli, da imamo Slovenci več vrst katoliškega časopisa v Ameriki in da je več borilcev, kateri se bore proti sovražnikom naše svete cerkve in vere. Zato sem pa videl na tem, da njihova politika ni drugačega kakor satanova zavist in hinavščina, ki se pa studi Bogu in ljudem. Zato jih je začel neskončno pravični Bog že kaznovati z razdrogom v najlepši in najbolj cvetoči Jolietski naselbini. Tudi tukaj ima zadnje čase hudočni duh mnogo opraviti in bi nas rad razkosal. To pa za to, ker krvica in hinavščina prihajajo na dan. Pregovor pravi, da nič ni tako skrito, da bi ne bilo kedaj očito. To Vam pa zato pišem, da Vam povem, da po mojem mnenju ni našega razdora med ameriškimi katoliškimi Slovenci nihče bolj kriv, kakor naši politikarji sami, ker jih je vodila samo njih lastna ljubezen in napuh in častihlepje. To pa vsi vemo, ki smo podučeni v katoliški veri, da tako ravnanje ni po duhu Kristusovem, ampak po duhu tistega, katerega je greh napuha vrgel iz nebes na dnu pekla. To sem Vam pisal, da Vam povem, da tisto, kar ste povedali A. S., ste vse po resnici povedali in še več je zaslužil, ker taka hinavščina politika, kakor je oni vodijo, se meni in vsakemu poštenemu katoličanu gnjusi in jo smrtno sovražim, ker je pred Bogom gnjusoba.

Sprejmite najlepše pozdrave od Vam udanega naročnika

sledi lastnorocni podpis.

Vkratkem, ako A. S. ne bo molčal, bomo pa natisnili pismo, katero je pisano na uradni papir lista Ameriški Slovenec in je podpisano od Mr. Klepca, katerega je pisano komaj pet let nazaj, iz katerega bodo če. gg. slovenski duhovniki, ki se mučijo po slovenskih župnikih s tolikimi trudi in žrtvami, videli, kako so o njih delovanju ta list, da bodo razumeli našo "čudno politiko."

Predno pa pridemo do tega pravega boja, mi A. S. še enkrat rečemo prijateljsko in bratovsko: Bodite pri miru in pustite nas pri miru! Tako nas pustite, kakor smo Vas mi vedno pustili. Ako ste katoliški list, boste se proti slabemu časopisu, imate tam vsaki dan toliko napadov na katoliška načela in na katoliške ustanove in nauke, da lahko deset svojih listov napolnite samo z odgovori. Nas pa pustite pri miru. Mi nismo nikdar začeli z Vami nikake polemike in jo nočemo in Vam povemo še enkrat, da se nam gnjusi. Vendar, kakor smo zadnjič rekli: Mi smo bili do sedaj le preveč potrežljivi in smo Vaše neumno in neolikano bevskeanje le predolgo prezirali ker smo računalni, da imate vsaj trohico razuma še, če že vere nimate, da boste vendar vedeli, če ste katoliški, da kolikor manj imate

V STARI DOMOVINI JE HUDO!

Zadnja vojna, slaba letina in še druga gorja, tirajo staro domovino v obup. Tako razvidimo iz pisem, ki prihajajo od tam.

Mi ki živimo v Ameriki, svojim domaćim veliko pomagamo, ako jim pošljemo kak dar, za božične praznike, ki so pred durmi.

POMNITE PA, da naše podjetje pošilja denar v staro domovino ne samo, najhitreje in najbolj zanesljivo, ampak poleg tega tudi najcenejše, kar je gotovo v korist Vam in Vašim doma.

Mi računamo po najcenjšem dnevnom kurzu istega dne, ko prejmemmo od pošiljaljev denar.

Ob izidu te številke smo računali:

Za jugoslovanske krone:

||
||
||

mo katoliških listov, toliko bolj bo nazadovala katoliška miselj in kolikor bolj bo pa nazadovala katoliška miselj, toliko bolj bomo izgubljali vsi katoliški listi, naše katoliške organizacije, naše katoliške župnije. Ako hočemo, da se bodo naše katoliške jednote širile, ni treba drugač, kakor širimo katolicizem, pa se bodo z njim širile vse katoliške ustanove. Če napredujejo nasprotne jednote, je tako slep, kdor misli, da je temu krivo samo to, da so morda boljše. Nikakor! Širi se protikatoliška miselj in z njo protikatoliška časopisje, z obema pa protikatoliške organizacije. Kako se bode širila katoliška organizacija med protikatoliškimi ljudmi? Morete si misliti kaj takega? Ne!

Zato rečemo še enkrat, sedaj smo odločeni iti v našem boju z A. S. do skrajnosti in ali ga izbojevati ali pa raje propasti, kakor pa še nadalje trpeti toliko pohujšanje in delati toliko veselja nasprotnim listom. Slišimo zato v ta boj s krvavečim srčem na eni strani, na drugi pa z gnusom, ker če je A. S. res katoliški list, je to bratovski prepir, ki je pa vedno nagnjen, če pa ni katoliški list, naj bo pa razkrinkan!

Sedaj pa Mr. Klepec in Mr. Nešmanič in vsi okrog A. S. pa izbirate! Če boste molčali, je to naš zadnji članek, če pa ne, pa vzemite na se odgovornost za naslednje. Svaka sila do vremena! Kedor nima masla na glavi se ne boji na sonce!

Slovenian Franciscan Press.

Canon City, Colo. — Cenjeni urednik: — Prejela sem Vaše Kolegarje Ave Maria za leto 1922. in sem jih že tudi razprodala. Kolegarji so zelo krasni po vsebinu kakor tudi po obliki. Dosedaj sem bila naročena samo na Ave Maria, sedaj pa Vam pošiljam poleg druge svete še \$3.00 za naročnino na Edinost. Skušala bom dobiti kaj novih naročnikov na Vaše prelepe liste.

Pozdrav Johana Šuštaršič.

Miners Mills, Pa. — Oprostite mi, da Vam tako pozno pošiljam naročnino za Vaše liste. Bila bi že prej, pa razmtere, v katerih se nahajamo delavci, nam niso dopuščale. Priložen ček je za \$7.00, katere blagovno sprejeti za naročnino Ave Maria, Edinosti in Glasnika S. P. J.

Predno končam se Vam najlepše zahvalim, ker ste me toliko časa počakali za naročnino. Naj Bog Vam da še mnogo let življenja, ker se tako junaško trudite za naš narod.

Fannie Kocjančič.

Barberton, Ohio. — Tukajšnji Slovenski Dramatični Klub bude priredil dne 22. oktobra igro "Pogodbu" v dvorani društva Domovina na Mulberry St. Rojaku Tom Mušič je pretekli teden umrla žena. Trpela je mnogo v bolezni sedaj pa ji je smrt olajšala isto. Započa moža in več malih otrok. Tukaj je 13. t. m. že padal sneg. Sedaj pa je zopet gorko. Tukajšno "Portage Rubber Co." kupuje znani kapitalist Seiberling iz Akrona, O. Omenj kompanija je bankrot in že dolgo časa ne obratuje. Kompanija je, kakor se čuje, razposlala okrožnice delničarjem, v katerih jih svari, da naj ne privolijo

v prodajo, ker na ta način da bi izgubili ves svoj denar, kar so ga vložili v delnice. Dostti pa ne morejo izgubiti ker delnice omenj. kompanije so sedaj vredne le par centov več, kot en dolar vsaka. "Štaparjev" je tukaj še vedno dosti.

Poročevalec.

Kansas City, Kans. — Predzadnji teden se je vršila v naši cerkvi sv. Družine štirideset-urna pobožnost, katero je vodil Rev. Benvenut Winkler, OFM. Preč. g. je vodil pobožnost z največjim vspahom. Njegovi krasni in ganljivi govorji so zelo vplivali na verna srca tukajšnjih vernikov župnije sv. Družine. Cerkev je bila nabita do zadnjega kota ob vseh pobožnostih. Višek pobožnosti pa je bil sklep, ki se je vršil v nedeljo, 16. t. m., s procesijo, katere se je vdeležilo 9 duhovnikov iz sosednjih tujerodnih župnij, sedem narodnosti.

Glede delavskih razmer se nemočemo preveč pohvaliti, ali vendar v primeru z drugimi naselbinami, ni naša naselbina najbolj prizadeta z neljubo brezposelnosti. Vendar pa bilo bi lahko še boljše.

Poročevalec.

Forest City, Pa. — Ker vidim novice iz velike naselbine v listu "Edinosti," naj še jaz nekoliko poročam.

Delavske razmere so še dosti dobre. Dela se vsaki dan v "kmajnah", zaslubi se, kakor ima kdo delo. Tudi tovarne ne stoje več in sedaj bodo lahko tudi dekleta zasluzile za svoja kratka krila, saj ne potrebujejo veliko. Nekatere se res že takoj oblačijo, da bodo kmalu Evi podobne, kar so pokrite samo od ramen do kolen. Pili ga pa še tudi bomo, kajti prav pridno prešamo in stiskamo sočno grozdje, če je prav drag. Plačalo so ga po \$150.00 torna. Agentov, ki prodajajo grozdje, je pa tudi toliko, da bi vsakdo rad postal agent. Čuje se, da so ga nekatero toliko "stelali," da bo nekaterim cerkvenim možem segnil, ko ga ne bodo mogli prodati.

Umrla je hčerka Majku Peterku, starca 23 mesecov. Bolna je bila samo en dan. Pokopana je bila iz St. Agnes cerkve na angleško pokopališče.

Pri nas so še vedno slabe cerkve in razmere in duhovi se še niso pomirili. Ko je odšel Father Drev, so ostali njegovi farani, kar še pri angleški cerkvi.

Tudi štorkla se pridna oglaša po naselbini. Pri Mrs. Cempre se je ustavila in je pustila krepko hčerko. Prihodnjic poročam še kaj več. (Prosimo! Opomba urednika.)

Poročevalec.

Cleveland, Ohio. — Dospevši v Cleveland v soboto večer, dne 8. okt. sem bil z veseljem sprejet od Mr. in Mrs. Suhadolnik, kjer sem tudi prenočil. V nedeljo pa so me Mr. Suhadolnik in njegova dva sinova prevozili po celiem Clevelandskem mestu, za kar se jim tu najlepše zahvaljujem. Mesto Cleveland se mi zelo dopade, posebno pa lepi parki člove-

veka kar očarajo, ko pride vanje. Mr. Suhadolnik mi je tudi razkazal svoje dve lepe nove hiše, ki so ravnokar dogotovljene na 83 cesti. Delo je mojstrsko in g. Suhadolniku se mora častitati, kot lastniku teh hiš.

Nato sem se podal k gospoj Gašpari, kjer sem bil zopet ljubezljivo sprejet in kjer sem stal tri dni. Za postrežbo in gostoljubnost se najlepše zahvaljujem Mr. Suhadolniku in njegovi soprigi, kakor tudi gospoj Gašpari.

Sedaj pa uživam gostoljubnost ameriškim rojakom dobro poznanega Mr. Grdinata. Kakor hitro bom došel po Clevelandu, se bom podal še po bližnjih slovenskih naselbinah po državi Ohio.

Delavske razmere so pa tukaj zelo slabo. Nekateri pripovedujejo da so doma že skoro leto dni.

Ravno ko pišem te vrstice, je prišla naznanit Mrs. Dimanc, da se je njen mož ustrelil. Matija Dimanc se je ustrelil v petek, 14. okt. Za puščeno ženo in dva otroka. Vzrok smrti pravijo je alkohol. Kakor se sliši je že dalje užival brezmrorno alkoholne pijače, kar ga je naposled tudi dovedlo na žalostni konec njegovega življenja.

Vas pozdravljam in sem udani
Vaš Leo Mladich, pot. zastop.

NI MOGEL RAZUMETI.

Sinček: "Oče kako dolgo človek raste?"

Oče: "Do 24 leta."

Sinček: "Tako, koliko ste potem vi starji?"

Oče: "Štiri-deset-let."

LOOK OUT ZA PIJAČE

katere so zdrave kot je Triglas Caj vroč projden grestek k počitku, zavoj 75c, TER-POTEC zavoj 75c, RMAN zavoj 75c, 1000 ROZE zavoj 75c, Encian (GENTIAN) zavoj 75c, in druga želička v zalogi. Brinje iz starega kraja po 16c funt, 125 funtov \$11.00. Naročite si Chicago, s tem se prihraniti na vožnji. PRASEK od vina (vine Stein) po \$3 funt zadostuje za 40 galonov najboljše kisle pijsace že žejo. SUGAR Coloring (Short Pint) \$1.50 GAUGE (MERO) za alcohol autoradiator in za vse tekočine, ki imajo proof vsebi meri manj kot pol grada pa do 200 gradov, stane \$3.00. Pisite po zastopništvu za prodajate Gauge, velik kemič. A. HORWAT, 1903 W. 22 St., Chicago, Ill.

Vse cene vsebujejo poštino, samo malt in brinje ne. Naročil se, ne pošlje, ako niso naprej plačane.

SLOV. KAT.

PEVSKO DRUŠTVO

"LIRA"

Slov. kat. pevsko društvo "Lira", Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdina, 1053 E. 62nd St. — Pevovodja in podpredsednik: Matej Holmar, 1105 Norwood Rd. — Tajnik: Ignacij Zupančič, 6303 Carl Ave. — Blagajnik: Frank Matjašič, 6526 Schaefer ave. — Kolektor John Stele, 6713 Edna Ave.

revske vaje so v torek, četrtek in sobot ob pol 8 ur zvečer.

Seje vsak prvi torek v mesecu v stari šoli sv. Vida.

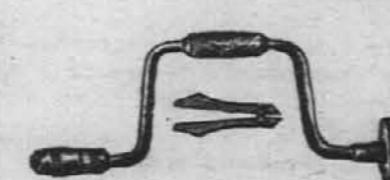
NAZNANILO ROJAKOM V CHICAGI.

Te dni sem osebno prišel v Chicago iz Kempton, North Dakota, kjer imam svojo farmo, kjer pridejsem krompir in druge farmarske pridelke. Da budem zamogel rojaku v sedanji draginji postreči sem dobil celo karo krompirja, katerega sem sam pridelal na svoji farmi. Rojaci, poslužite se te prilike! Krompir je najboljše vrste in prodajal ga budem najceneje.

Zglasite se osebno pri meni, kadar vam mogoče po dnevi ali zvečer pri-

FRANK F. ROVTAR, MIKE PAZ-DERIC, 2230 So. Wood Street, Chicago, Ill.

Pozor!

— Kadar potrebujete raznega pohištva, obnite se na mene. V zalogi imam najfinje postelje in modroce, raznovrstne peči za plin, olje in premog. Prodajam tudi vsakovrstno orodje za vse rokodelske stroke. Ravno tako imam v zalogi tudi vse automobile potrebsčine, kakor tudi vse potrebne predmete za napeljavno električne. Svoje blago razpošiljam po celi Ameriki. Pišite še danes po naš cenik!

A. M. KAPSA

(General Hardware store)

2000 - 2004 Blu Island Ave
Cor. 20th St.
CHICAGO, ILL.

Sinček: "In vi pa še vedno raste, oče?"

Oče: "Kako se ti to zdi?"

Sinček: "Vašo glavo vidim, da prihaja vsak dan bolj čez Vaše lase."

* * *

JIH IMAJO ŠE VEČ.

Mati sinu: "Ali sem ti zato kuila nove čevlje, da boš ž njimi drsal po ledu?"

Sin: "O mama, ne bodi tako sitna. Saj veš, da so rekli v prodajalni, da jih imajo še več."

SKOZI NEW YORK

Pot v stari kraj in iz starega kraja drži skozi New York. New York tvori takoreč prehod med Ameriko in Evropo. Potnik, idoč v domovino, ne ve pri čem je, dokler nima za seboj New Yorka in tudi novi priseljenik ne, dokler njegove usode New York ne odloči. Za oba je torej velevažno, da imata točno in zanesljivo pomoč in postrežbo v New Yorku.

Naša tvrdka je v času dosevanjega obstoja dokazala, da je voljna in zmožna nuditi najboljšo službo v New Yorku. Poslužite se je torej

pri potovanju v stari kraj ali iz starega kraja, pri pošiljanju denarja v Jugoslavijo, Italijo ali kamorkoli, in

pri drugih poslih v zvezi s starim krajem.

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK
Slovenska banka,

70 9th Ave., New York City

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Rojakom Slovencem v Indianapis, državi Indiana, v Clevelandu in državi Ohio, naznanjam da jih bo te dni obiskal naš zastopnik Mr. Leo Mladich, kateri je poblaščen pobičati naročnino za naše liste Ave Maria, Edinost in Glasnik Presv. Srca Jezusovega in sploh vse, kakor oglase in drugo, kar je z vezi z našimi listi.

Našim cenjenim naročnikom in dobrotnikom ga najtopleje priporočamo, ter jih obenem prosimo da mu grejo na roko v vseh ozirih.

Uprrava Ave Maria, Edinosti in Glasnika P. S. J.

STANOVANJE Z POHIŠTVOM.

Obstoječe iz štirih sob, se proda ali pa odda v najem. Upršajte v Slovenski trgovini.

JOHN GOTTLIEB,
1821 W. 22 St., Chicago, Ill.

J. KOSMACH
1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA, KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Prevzam barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir. Najboljše delo, naniže cene. Rojaci obrnite se vselej na svojega rojaka!

FRANK SEDLAK'S SONS
Izvršujemo
VSA ZIDARSKA DELA.
Kadar mislite graditi svoje domove ali kako drugo poslopje, obrnite se na nas, da Vam damo svoj nasvet.
2448 South Lawndale Ave.,
CHICAGO, ILL.
Phone: Lawndale 250.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němeček

FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

PHONE: CANAL 2534.

FRANK TOMAŽICH

SLOVENSKI GROCERIST

Priporočam svojo dobro urejeno grocerijo Slovencem in Hrvatom. V zalogi imam vedno najboljše salatno olje, doma narejeno kislo zelje in pravo kranjsko ajdovo moko.

1858 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Neznani Bog.

(Pridelil FR. BLANKO.)

I. DEL.**I.**

Bilo je proti koncu enajstega leta po Kristusovem rostu, ko je vladal ogromno rimske državo imperator Avgust, imenovan Avgust. Bil je takrat star okoli 74 let. A kljub svojim srebrnim lasem in rumenemu obrazu je bil vendar še krepak mož. Sodeč po njegovih portretih, ki se tu in tam še dobijo, je bila neka podobnost med njim in Napoleonom prvim. Avgust je imel le bolj zakriviljen nos, posebno v času o katerem govorimo, usta in čelo sta bila pa polna gub. A skozi te gube je še vedno presevala njegova nekdanja moška lepotu, ki je očarovala v njegovih mladih letih ves klasični svet.

Tri leta še — in z istim sijajem, v kakšnem je živel, bo zapustil svetovno pozorišče "vladar sveta" — enak prekrasnemu, varavemu solnčnemu zahodu, ki privede namesto lepega solnčnega jutra, kakršnega obeta vrsto temnih, mračnih dni.

Oglejmo si nekoliko bolje razmere tedanjega časa.

Ko je senat hinavsko zmernost svojega gospodarja, ali bolje uničevavca, ki si je sam nadel naslov "princeps" počastil z drugim večjim naboljšanjem plašču, ki je pa vendar še predober, da bi ga vrgel proč, skrbno preiskati, izprasti in prikrojiti za druga pleča. Mislimo namreč na Družo Tiberija Klavdija Nerona, poznejšega imperatorja, kateremu je dal iznajdljivi jezik prilizovavcev novi častni naslov "princeps", in "cezar." Bil je pastorek Avgusta in v tem času že slovesno določen za njegovega naslednika. Takrat je bil v štiri in petdeset letu in je imel za seboj že dolgo vrsto let razuzdanosti, skrivnega maševanja, ubojev in vseh močnih hudočin.

Naloga njegova zaupnika Elija Sejana, nadpoveljnika pretorijanske telesne straže, je bila, dnevno nadzirati počasi gineče moč Avgustove in streči strastem prihodnjega vladarja. Po višjem cilju dosedaj Sejan ni segal. Sanje, da bi kdaj poskusil sam prijeti vajeti svetovne vlade v svoje roke, je sanjal še le več let pozneje, sanje pravim, ki so mu pripravile neavadno grozen konec. Morda nji živel nikdar častilakomnež, ki bi bil zamislil tako velikansko izdajstvo z toliko zvijačnostjo in potprežljivostjo, pa bi bil pri izpeljavi svojega smotra pokazal tako malo zmožnosti, kakor on.

Minolo je takrat šest in štirideset let, kar je Salust izdihnil sredi svojega z ropom in grozovitostjo nakopičenega bogastva svojo dušo. Ovid je zdihoval v pregnanstvu v Skitiji. Kornelij Nepo je umrl na zunanje sicer slaven, osebno pa zapuščen. Pretekla je komaj doba enega človeškega rodu in v tem času so pomrli Vergil, Tibul, Horac in Mecena. Lukič Varij, ki je bil najimenitnejši pesnik tedanjega časa ter vojaški tribun in konjaniški polkovnik Velej Paterkul sta začela sloveti na dvoru in v leposlovju.

Unuk Livije in prabratranec Avgustov, plemeniti, vročekrvni Germanik se je pripravljal, da izbriše sramoto, katera je zadela rimske legije leta poprej pod poveljstvom Kvintilija Vara v germanskih pragozdih. Sklenil je izvesti klasično povelje: "nekaj napraviti, kar je vredno, da se zapiše," med tem ko se je okretni cesarjev dvorjanik, Paterkul, trudil nekaj napisati, kar bi bilo vredno brati." Strabo je obdeloval svoj "Stav zemljepisja," ki ga je zaposloval in silil na razna daljna potovanja še celih trideset let. Livij, za Tacitom gotovo najznamenitejši rimski zgodovinar, je bil osem in šestdeset let star in je bil na vrhuncu svoje slave. Nikoli niso komu skazovali za časa življenja — niti samemu cesarju — večjega in nehnjenega občudovanja, kakor njemu. Sto dva in štirideset knjig rimske zgodovine je razširjalo njegovo slavo po vsem te danjem svetu. Od teh jih je do današnjih časov, žal, ostalo le še pet in trideset.

Naslednja zgodba, katera nam opisuje Plinij mlajši se je zgodila pet mesecev pred začetkom naše pripovesti. Iz Kadiksa — po tedanjih nazorih, na koncu sveta — je prišel nek Španec v Rim edino s tem namenom, da bi videl slavnega moža iz obličja v obličje. Rim je bil v tistem času eno samo neizmerno gledališče, kjer je en prizor sledil drugemu — kjer se je borila rimska surova moč z grško zvijačo, kjer je bilo razstavljeno vse bogastvo starega sveta in vsa gnusoba omikanega pogonstva. A vse to Španca ni zanimalo. Zaradi tega ni prišel. Pustil si je v cirkusu le pokazati velikega zgodovinarja, katerega je obkoljevala četa častivcev, vtisnil si je globoko v spomin njegov obraz in obrnil Rimu hrbet. Odšel je takoj v Ostijo, tamkaj stopil na ladjo, ki ga je nesla k domačemu obrežju nazaj. Kdo bi mogel povedati, kolikokrat se je zgodilo Liviju kaj podobnega.

Dolgo vrsto let je že Avgust žaloval, trepetajoč pred nenasitno gospodstvažljnostjo svoje žene, za pokojnim blagim in modrim ministrom in prijateljem Mecenom in za Vergilom in Horacem, ki sta ga marsikateri večer razvedrila in kratkočasila. Vergil je, kakor znano, trpel vsled naduhe. Horac je pa imel krmežljave oči, zaradi česar so mu vedno solzile. Če ju je toraj imperator cesar povabil k svojim "simpozijam" (zavrnemu večeru), ki so se še le pod poznejšimi cesarji razvile v razuzdano pigančevanje, — je večkrat rekel v šali: "(In suspiris sedeo et lacrimis) Sedim med vzdihljeji in solzami." Ti časi so že zdavnaj minuli: sedaj je imel za družbo le še svoje lastne vzdixe in solze.

II.

Bilo je toplega jesenskega večera prejmenjenega leta enajst. Po apiski, pozneje trajanski cesti je držal priprost voz, zelo podoben moderni italijanski "vettura," ki sta ga vlekla dva konja v smeri proti Rimu. Opoldne je zapustil Minturno, da bi proti zvečeru prispeval do najblžnje poštne postaje, ki je bila tri milje južno od Formije. V vozu je sedela dama srednjih let. Njen fini obraz je nosil še sledi nekdanje lepote polne neobične blagosrosti. Poleg nje je sedela bleda deklica z skrajno nežnim obrazom. Obe ste bili oblečeni v črno — žalno obleko, Ricinium imenovano, katere konec je bil potegnjen čez glavo. Po zunanjosti bi deklica prisodil kakih štirinajst let, ter je izgledala, ako ne naravnost bolna, vsaj bolehna. Starejša dama ji je pihljala neprestano s pahljavo hladilnega zraka in se pri tem ljubezni polno skrbno ozirala na njo. Obema nasproti je sedel na prednjem sedežu lep mladenci. Nosil je temno "lacerino," neko vrst lahkega, gosto nagubanega plašča iz dragocenega sukna. Kroj te obleke v Rimu ni bil običajan in je kazal, da je mladi mož tujec. Tudi mladenci ni obrnil očesa od deklice, ki je ležala s zaprtimi očmi nazaj naslonjena. Lacerno je imel pripeto čez prsi z dvema srebrnima zapo-

nama, fibulae imenovanima in čez pas je bil prepasan z širokim pasom, ki je bil po azijskem načinu pobarvan. Na njem je visel v dolgi nožnici inostranski trorezni meč, katerega konica je počivala med mladencičevima nogama, dočim mu je slonel s smaragdom okrašeni ročaj na prsh. V tem času so imeli Rimljani še navado hoditi tudi zunaj hiše gologlavci. Le kdor je nosil togo ali paenulo, je potegnil ob slabem vremenu na njej se nahajajočo kapuco čez glavo. Na kolenih mladega popotnika pa je ležal ploščat širokokrajen klobuk, petasus imenovan, okrašen z velikim črnim peresom.

Majhno reč storiti dobro je bolje, kakor veliko stvar slabo.

* * *

Vedi, da gre ena stvar v drugo, in predno se boš zavedel, te bo ena zavedla in zamotala v drugo, da se ti

Društvo Sv. Cirila in Metoda štev. 18
S. D. Z. v Clevelandu, O.

V društvu se sprejemajo člani od 16 do 55. leta. Za smrtnino se lahko za varuje za \$150, \$300, \$500, \$1000, \$1500 in za \$2000. Rojaki ne odlašajte, ampak pristopite k društvu še danes. Naše društvo Vam nudi najlepšo priliko, da se zavarujete za slučaj nesreč.

Za vsa pojasnila se obrnite na društvene uradnike.

Predsednik Rudolf Cerkvenik, podpredsednik Jožef Zakrajšek, tajnik John Vidervol (1153 East 61st Street, Cleveland, Ohio), zapisnikar Jos. B. Zaveršek, blagajnik Anton Baščar; nadzorniki Anton Strniša, Jos. Zakrajšek, Viktor Kompare.

Društveni zdravnik: Dr. J. M. Seljak.

Zastavonoš: John Jerman.
Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v šolski dvorani

HARMONIKE!

Izdelujem in popravljam vsakovrstne harmonike, bodisi kranjskega ali nemškega tipa. Vsa dela izvršujem zanesljivo in točno, po najnižjih cenah.

Istotako izvršujem tudi krasne olтарčke za v sobe, ki se jih lahko z električno svetljavo razsvetljijo.

Se priporočam rojakom širom Amerike.

ANTON BOHTE,
3626 E. 82nd St., Cleveland, O.

SLAVNEMU OBČINSTVU
naznanjam, da popravljam in napeljujem vedne in plinove cevi, kakor tudi izvršujem vsa dela, ki spadajo v plumbarsko stroko. — Pred vsem si zapomnите, da jaz izvršujem vsa dela najboljše in za najnižjo ceno.

Nadar potrebujete naše pomoči, pokličite nas po telefonu, ali pa če pridete osebno na:

JAMES A. JANDOS,
2042 W. 22nd St, near Hoyne Ave., Chicago, Ill.
Tel.: Canal 4108

Ima svoje edne mesečne seje načake prvo nedeljo v mesecu v Krausov dvorani, cor. St. Clair Ave. and 6th Str. N. E.

Uradniki za leto 1900.
Predsednik, Anton Grdina 1053 East 61st Street, tajnik, Joseph Russ 6517 Bonita Ave. N. E.; zastopnik, Joseph Grdin 1051 Addison Rd. W.; Društveni zdravnik Dr. J. M. Seljak na 6127 Clair Avenue.

Novi člani se sprejemajo v društvo od 16-ja leta do 50-ja leta starosti in se zavaruje za posmrtnino \$2000 in za 1000 naše društve plačuje \$6.00 te temu bolj potpre.

Naše društvo sprejme tudi otroke. Mladinski oddelek od 1 do 16 leta starosti in se zavaruje \$100.00. Otroke po 16-ji starosti prestopijo k aktivnim člankom in se zavarujejo od 50-ja do 500-ja let. Izvajanje društvenih secev pri sejach se izvaja do 5 ure pop.

Novi člani in članice morajo biti preukniani od zdravnika najkasneje do 1. in vsakega meseca.

Za vse nadaljnja pojasnila se obrnite na vso imenovane uradnike.

Telefon: Canal 6819.

MATH KREMESEC
mesar

Priprema Slovencem in Hrvatom moje debre in okusne mesnice.

Vsaki dan sveža meso, kakor tudi

— prave kranjske klobase — doma delane vedne na razpolago.

1912 W. 22nd St., Chicago, Ill.

DR. JAMES W. MALLY.

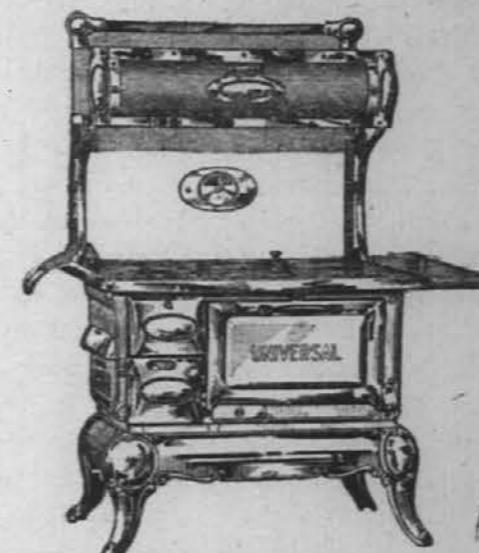
SLOVENSKI—ZOBODZRAVNIK

Cleveland, Ohio.

6127 St. Clair ave.

Uradne ure:
Od 9:00 do 12:00 in 1:00 do 5:00;
zvečer od 6:00 do 8:00.
V nedeljo od 10:00 do 12:00.

Phones:
Randolf 3711—Office
Print. 1274 L—Office
Randolf 1274 W—Res.

W. Szymanski.

1907 BLUE ISLAND AVE.,

CHICAGO, ILL.

PHONE: CANAL 597.

da pridete v našo trgovino in si ogledate naše nove vzorce oblek za jesensko in zimsko sezono.

Moške in fantovske obleke v najnovejših "stylih" po novih znižanih cenah. Fantovske in moške obleke z dvojnimi hlačami prodajamo sedaj po:

\$30.00,
\$35.00,
\$40.00 in višje.

Posebna vrednost pa je v moških površnih suknjah za jesensko in zimsko sezono, v najnovejšem "double breasted style" katere dobite sedaj za: \$15.00, \$20.00, \$25.00, \$30.00 in višje.

Pridite k nam in izberite si iz dobrih oblek najboljšo obleko.

NAŠA TRGOVINA JE ODPRTA VSAKO NEDELJO DOPOLDNE.

JELINEK & MAJER

Corner Blue Island Ave. and 18th Street.